SLOVENSKÁ OBCHODNÁ INŠPEKCIA

Výsledky kontrolnej činnosti SOI z oblasti bezpečnosti výrobkov za rok 2022

SLOVENSKÁ
OBCHODNÁ
INŠPEKCIA

Slovenská obchodná inšpekcia (SOI)

- ✓ Orgán dohľadu nad trhom
- ✓ Nezávislý vo svojej kontrolne a rozhodovacej činnosti
- ✓ Orgán štátnej správy
- ✓ Nezisková organizácia
- ✓ Plne financovaná zo štátneho rozpočtu

Kompetencie SOI

- Zákon č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa

  - štátnu kontrolu predaja výrobkov a poskytovania služieb spotrebiteľom na vnútornom trhu, ✓
  - štátny dozor a kontrolu nad podnikaním v energetike, ✓
  - dohľad nad trhom podľa osobitného predpisu. ✓

  - výrobky v prvovýrobe, ✗
  - potraviny vrátane výroby a prípravy pokrmov pri poskytovaní stravovacích služieb, ✗
  - tabakové výrobky a kozmetické prostriedky. ✗

Pôsobnosť a kompetencie SOI: 487 platných právnych predpisov (k 1.9.2022)
Počet zamestnancov: 234 zamestnancov

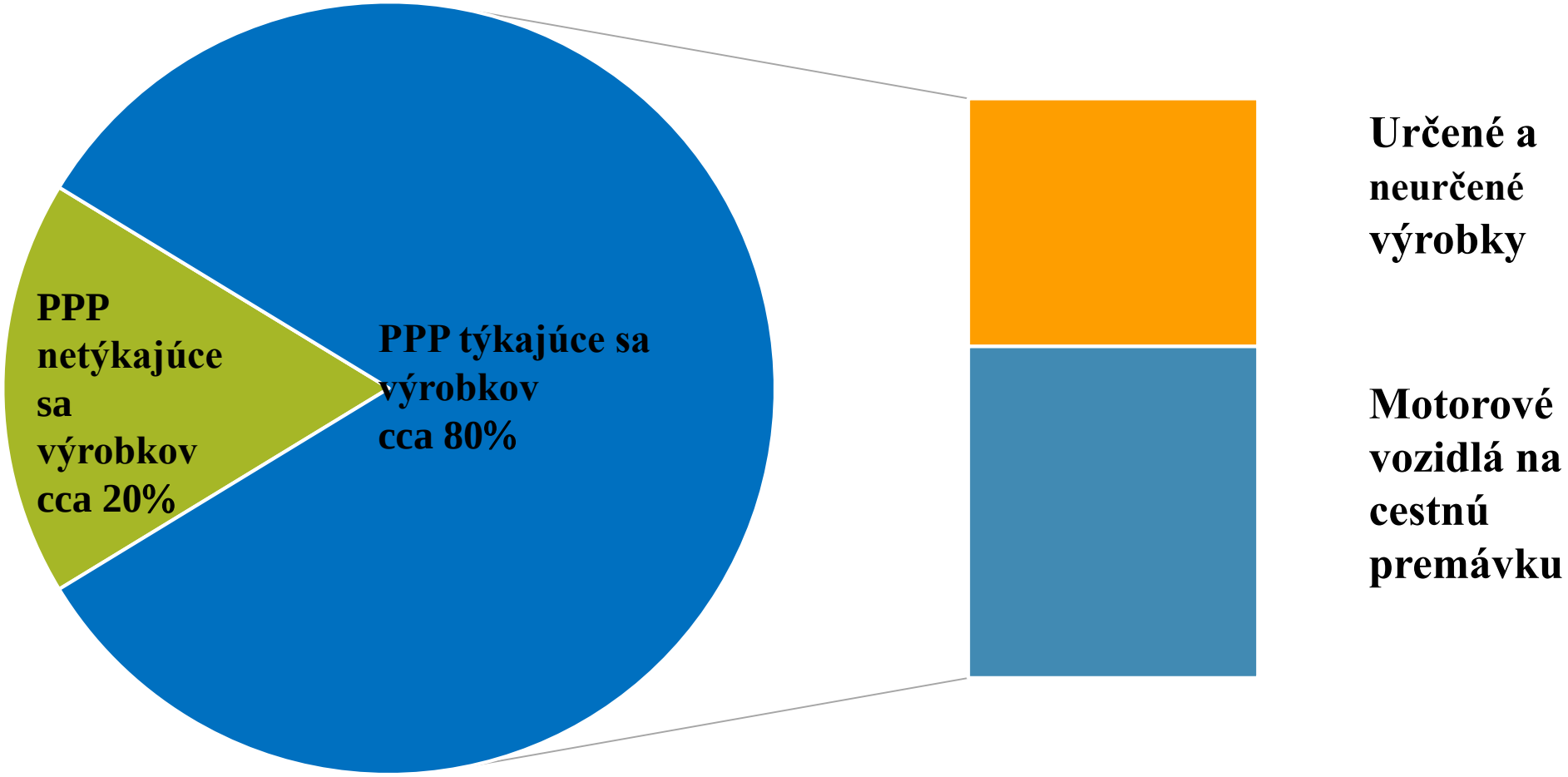

Základné právne predpisy týkajúce sa bezpečnosti výrobkov

- **zákon č. 250/2007 Z. z.** o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. *372/1990 Zb.* o priestupkoch v znení neskorších predpisov
- **nariadenie vlády SR č. 404/2007 Z. z.** o všeobecnej bezpečnosti výrobkov
- **zákon č. 56/2018 Z. z.** o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Výnimku z tohto zákona tvorí:

  - ***zákon č.78/2012 Z. z.*** *o bezpečnosti hračiek*

  - ***zákon č. 133/2013 Z. z.*** *o stavených výrobkoch*

- ***Zákon č. 106/2018 Z. z.*** o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Kontrolná činnosť

Zameranie kontrolnej činnosti SOI v roku 2022

- **Sektorový program na OOP**
- Chemikálie v hračkách
- Počítačové zdroje
- Bižutéria
- Kontrola plnenia požiadaviek v zmysle chem. legislatívy

Prebiehajúce kontrolné akcie:

- Svetelné reťazce
- Laserové zariadenia
- Dymové signalizačné zariadenia
- **Colná spolupráca (akcia LUDUS III.)**
- Detské zadržiavacie systémy

Výsledky kontrolnej činnosti

Chemikálie v hračkách

- Skontrolovaných **101** prevádzkových jednotiek / nedostatky zistené **v 26 PJ (25,74 %)**
- Skontrolovaných **1 401 druhov** hračiek / nedostatky zistené **pri 91 druhoch**
- Odber vzoriek na posúdenie ich bezpečnosti a zhody s technickými požiadavkami

30 druhov

28 vyhovelo

2 nebezpečné

Obr.č.1- nadlimitný obsah ftalátov

Obr.č.2- nadlimitný obsah bóru

Výsledky sektorového programu

Sektorový program na OOP (Osobné ochranné prostriedky)

- Sektorový program prebiehajúci počas celého roku 2022
- Predmetom kontrol sú ochranné rukavice, slnečné okuliare bez korekčného účinku, reflexné vesty, bezpečnostná obuv a prilby pre cyklistov a používateľov skejtbordov a kolieskových korčúľ
- Skontrolovaných **101** prevádzkových jednotiek / nedostatky zistené **v 26 PJ (25,74 %)**
- Odber vzoriek na posúdenie ich bezpečnosti a zhody s technickými požiadavkami – 51 vzoriek

- 11 druhov ochranných rukavíc (5 druhov nebolo v súlade s požiadavkami techn.predpisov)
- 10 druhov slnečných okuliarov (všetky druhy vyhoveli požiadavkám príslušných techn.predpisov)
- 10 druhov reflexných viest (všetky druhy vyhoveli požiadavkám príslušných techn.predpisov)

Pri bezpečnostnej obuvi a prilbách v súčasnosti očakávame výsledky z akreditovaného skúšobného laboratória.

Kontrolná akcia na PC zdroje

- Kontrolná akcia zameraná na kontrolu plnenia požiadaviek v zmysle NV SR č. 148/2016 Z. z. (LVD) a NV SR č. 127/2016 Z. z. (EMC)
- Skontrolovaných **42** prevádzkových jednotiek (nedostatky v 13 PJ) a **25** e-shopov nedostatky zistené v 7 z nich
- Skontrolovaných **84 druhov** / nedostatky zistené **pri 27 druhoch**, čo predstavuje 32%
- Najčastejším nedostatkom v oblasti označovania bolo chýbajúce označenie výrobcu s plnou adresou – 51%
- Odber vzoriek na posúdenie ich bezpečnosti a zhody s Nariadením vlády SR č. 148/2016 Z. z. (LVD) a Nariadením vlády č.127/2016 Z. z. (EMC) – **21 druhov PC zdrojov**, ktoré neboli súčasťou počítačových zostáv
- **20 druhov nevyhovelo** požiadavkám osobitných právnych predpisov, čo predstavuje až **95%**

Najčastejším zisteným nedostatkom boli:

- chýbajúce bezpečnostné upozornenia v návode na použitie, ktoré sú vyžadované podľa technickej normy z oblasti LVD;
- požiadavka elektromagnetickej interferencie t. j. zistený nedostatok môže zabrániť v správnom fungovaní el. zariadení nachádzajúcich sa v prítomnosti PC zdroja

Detské zadržiavacie systémy

- Kontrolná akcia je zameraná na detské zadržiavacie systémy (ďalej len „DZS“) schválené v zmysle EHK OSN č.44 pre jednotné ustanovenia pre homologizáciu vozidiel z hľadiska zadržiavacich systémov pre deti cestujúce v motorových vozidlách
- Cieľom je kontrola označovania, sprievodnej dokumentácie, prostredníctvom ktorej výrobca informuje spotrebiteľov o správnom používaní výrobku a jeho montáže, pretože nesprávne prevedená montáž môže mať v prípade dopravnej nehody priamy vplyv na bezpečnosť dieťaťa
- V priebehu kontrolnej akcie bolo z priamej ponuky pre spotrebiteľov odobraných 10 druhov DZS, ktorých bezpečnosť sa v súčasnosti overuje v akreditovanom skúšobnom laboratóriu

- **<u>Predmetom testovania sú:</u>**

1. Značenie
2. Absorobovanie energie
3. Statická rotácia
4. Dynamická skúška
5. Návod na použitie/montáž

Kontrolná akcia na DZS sa vykonávala z dôvodu negatívnych výsledkov kontrol z predchádzajúceho obdobia. Na obrázku ako príklad je vidieť DZS, ktorý bol klasifikovaný ako nebezpečný výrobok.

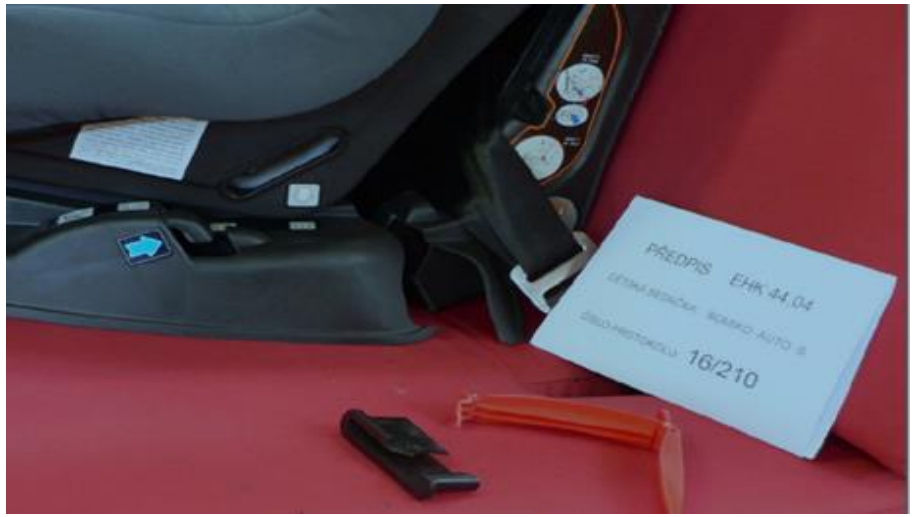

Na obrázkoch je viditeľná **detská autosedačka**, ktorá bola značne poškodená v rámci crashtestov.

Bižutéria

- Kontrolná akcia zameraná na obsah ťažkých kovov v bižutérii (olovo, kadmium, nikel) sa vykonávala na základe negatívnych zistení kontrol na vonkajších hraniciach v roku 2021
- Pri výkone kontrol spolupracovali inšpektori SOI na trhu s pracovníkmi FR SR, ktorý priamo v teréne vykonávali merania obsahu ťažkých kovov pomocou prístroja tzv. „XRF screening“

Výsledky odberu vzoriek bižutérie:

- Skontrolovaných **102** prevádzkových jednotiek / nedostatky zistené **v 40 PJ (39,21 %)**
- Odber vzoriek na posúdenie ich bezpečnosti z dôvodu obsahu nadlimitného množstva ťažkých kovov z priamej ponuky pre spotrebiteľov na trhu

41 druhov

17 vyhovelo

41 nebezpečných

- V rámci kontrol vonkajších hraníc boli odobraté 4 druhy vzoriek bižutérie (2 vzorky boli klasifikované ako nebezpečné)

	Limitná hodnota v zmysle nariadenia REACH	Hodnota na základe výsledkov skúšok
Olovo	0,05	**0,0924**
Nikel	0,2	**0,2752**
Kadmium	0,01	**41,41**

Náušnice zlatej farby s čírymi kameňmi – obsahujú nadlimit všetkých 3 testovaných ťažkých kovov.

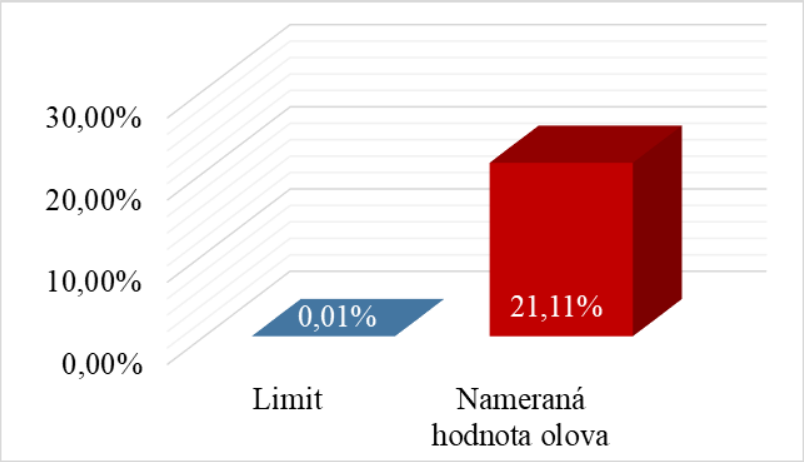

Najvyššia nameraná hodnota **21,11 % hmotnostného olova** bola nameraná v prsteni v striebornom prevedení s kamienkom. Koncentrácia olova v bižutérií nemôže byť vyššia ako 0,05 % hmotnostných.

Účinky ťažkých kovov na ľudský organizmus:

- **Olovo** je toxický kov, ktorý sa dostáva do organizmu prevažne inhaláciou, ale v niektorých prípadoch aj cez porušenú kožu a hromadí sa v tele. Môže ovplyvniť všetky orgánové systémy a môže mať aj chronické dopady na zdravie spotrebiteľov.

- **Nikel** je silný alergén, ktorý môže u niektorých spotrebiteľov vyvolať kožné reakcie ako tzv. niklový ekzém, vyrážky, svrbenie kože. Ide o ťažký kov, ktorý je karcinogénny a môže svojím spôsobom zapríčiniť vznik rakoviny.

- **Kadmium** je karcinogénna látka, ktorá je škodlivá pre ľudské zdravie, pretože sa hromadí v tele a môže poškodiť vnútorné orgány (obličky, pečeň, pľúca, kosti) a spôsobiť vznik rakoviny.

Stavebné výrobky- Kontrola dymových signalizačných zariadení

- Kontrolná akcia je zameraná na kontrolu dymových signalizačných zariadení, ktorých základnou funkciou je čo najrýchlejšia identifikácia požiaru a vyslanie signálu, aby sa mohli vykonať opatrenia na jeho elimináciu a bezpečnú evakuáciu stavebného objektu užívateľmi.
- Z priamej ponuky na trhu bolo odobratých 10 druhov dymových hlásičov;
- V súčasnosti sa vykonáva overenie ich bezpečnosti a vlastností v akreditovanom skúšobnom laboratóriu;
- Súčasťou kontrolnej akcie bola aj kontrola povinného značenia výrobkov a technická dokumentácia (Vyhlásenie o parametroch a protokoly o skúškach)

Laserové zariadenia

Predmetom kontroly sú spotrebiteľské laserové zariadenia triedy 1M, ktoré môžu byť:

a) napájané alkalickými batériami rôzneho typu, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie Komisie 2014/59/EÚ v nadväznosti na NV SR č. 404/2007 Z. z. a NV SR č. 127/2016 Z. z.,

b) napájané zo siete cez adaptér, na ktoré sa vzťahuje okrem vyššie uvedeného aj NV SR č. 148/2016 Z. z. (bez doplnkovej funkcie rádiovej komunikácie),

c) napájané alkalickými batériami rôzneho typu alebo napájané zo siete cez adaptér
s doplnkovou funkciou rádiovej komunikácie cez bluetooth alebo wi-fi; tieto musia spĺňať požiadavky rozhodnutia Komisie 2014/59/EÚ v nadväznosti na NV SR č. 404/2007 Z. z. a NV SR č. 193/2016 Z. z.

Predmetom kontroly nebudú laserové zariadenia, ktoré sú ako súčasť iného zariadenia, napr. ovládača, hodiniek, optických zameriavačov, zdravotníckych pomôcok, hračiek a pod.

Elektro-výrobky

- Plánová pravidelná kontrola svetelných reťazcov
- Okrem plánu práce kontroly bezpečnosti elektro-výrobkov na základe prijatých podnetov od spotrebiteľov
- Zistené nebezpečné elektro-výrobky na trhu SR v roku 2022:
  - Elektrický varič ORAVA model/typ VP-8W
  - USB nabíjačka OnePlus model A6175

Dôvod nebezpečnosti

Predmetný výrobok nespĺňa základe technické požiadavky na bezpečnosť. Spodný kryt el. variča nie je spoľahlivo spojený s ochrannou svorkou, čo v prípade poruchy izolácie môže spôsobiť, že spodný kryt spotrebiča sa stane živou časťou. Taktiež matica, ktorá zabezpečuje el. spojenie alebo kontinuitu uzemnenia je bez pružného prvku.

Dôvod nebezpečnosti

Nedostatočná elektrická pevnosť. Výrobok nevyhovel skúške elektrickej pevnosti počas ktorej došlo k prierazu izolácie.

Zaujímavosti z kontrolnej činnosti:

v súčasnosti SOI vníma nárast spotrebiteľského využívania vozidiel kategórie L ako celospoločenský problém spojený s vysokou rizikovosťou dopravných nehôd na cestách

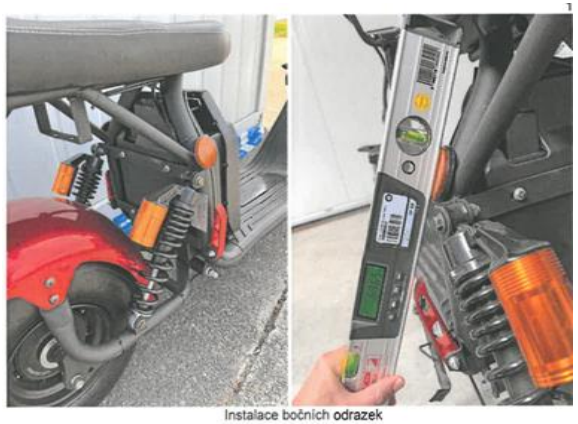

Instalace bočních odrazek

Boční odrazky jsou zakryty nohami cestujícího

Mechanické uchycení světlometu

Oproti dokumentaci není systém pro přichycení stojanů složen ze dvou samostatných pružin

<u>Vozidlo kategórie L (motocykel)</u>

Na základe podnetu z Policajného zboru SR tykajúceho sa predaja vozidiel kategorie L1e-B v rozpore legislatívnymi podmienkami, SOI ako orgán dohľadu nad trhom SR v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 168/2013 z 15. januára 2013 o schvaľovaní a dohľade nad trhom dvoj alebo trojkolesových vozidiel a štvorkoliek, odobrala vozidlo kategórie L1e-B ***elektrický Chopper*** kategórie L1e-B – Smarda, typ SE-03 s cieľom overiť jeho súlad s príslušnými požiadavkami.

Na základe výsledkov skúšok **<u>výrobok predstavuje vážne riziko</u>** v súlade s § 22 ods. 4 písm. d) zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 106/2018 Z. z.“) a súčasne ide o nebezpečný výrobok v zmysle zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov možno konštatovať, že ide o **<u>nebezpečný</u>** výrobok.

Z výsledkov skúšok vyplynulo, že vyššie uvedené kontrolované vozidlo **<u>nevyhovelo</u>** kontrolovaným parametrom v laboratórnych skúškach : v oblasti brzdného systému, prekročenia maximálnej rýchlosti pre danú kategóriu L1e-B, svetlometov a svietidiel...

- ***Hlavným problémom takýchto typov výrobkov je nedostatočná znalosť právnych predpisov zo strany hospodárskych subjektov a ich zavádzajúca kategorizácia výrobkov podľa smernice o strojových zariadeniach;***

- ***A taktiež SOI ako problém vníma, že hospodárske subjekty v postavení dovozcov a distribútorov zavádzajú spotrebiteľov tvrdením, že na takéto výrobky nie je potrebný vodičský preukaz.***

Vozidlo kategórie M1 (osobné motorové vozidlo)

Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) ako orgán dohľadu nad trhom SR, v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 2018/858 o schvaľovaní motorových vozidiel a ich prípojných vozidiel, ako aj systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek určených pre takéto vozidlá a o dohľade nad trhom, vykonala **odber vozidla kategórie M1** s cieľom overiť jeho súlad s príslušnými požiadavkami.

V súčasnosti na odobratej vzorke motorového vozidla prebieha preverovanie bezpečnosti a súladu s regulačnými aktmi v poverenej skúšobni pre vybrané skúšky v zmysle:

Predpisu EHK OSN č. 94: Ochrana cestujúcich v prípade čelného nárazu.
Predpisu OSN č. 13-H: Brzdové zariadenia osobných automobilov.
Predpisu OSN č. 139: Brzdový asistent (BAS).
Predpisu OSN č. 140: Systém riadenia stability (ESC).
Predpisu OSN č. 121: Umiestnenie a identifikácia ovládačov, oznamovačov a indikátorov.
Predpisu OSN č. 39: Rýchlomer.
Predpisu OSN č. 125: Výhľad vodiča smerom dopredu.

Medzinárodné projekty so zameraním na bezpečnosť výrobkov:

1. CASP 2022 Chemikálie v hračkách

- odber 10 vzoriek za každý členský štát;
- zúčastní sa **10 MSA z 8 členských štátov** (SR, Írsko, Švédsko, Rakúsko, Estónsko, Francúzsko, Malta, Poľsko);
- okruh chem.látok, ktoré sa budú testovať: ftaláty, PAH, Bis-phenol, ťažké kovy a alergénne vonné látky a farbivá a konzervanty;
- v súčasnosti sa overuje ich bezpečnosť v akreditovanom skúšobnom laboratóriu v Taliansku.

2. CASP 2022 Ozonéry a čističky vzduchu

- odber 4 výrobkov;
- zúčastnia sa **4 MSA zo 4 členských štátov** (SK, ČR, Slovinsko, Švédsko);
- testovanie bude zamerané na mechanické a elektrické vlastnosti, radiáciu, limit koncentrácie ozónu a aj kontrolu značenia;
- v súčasnosti sa overuje ich bezpečnosť v akreditovanom skúšobnom laboratóriu v Nemecku.

JAHARP2020 Triplet

- SOI sa zapojila do medzinárodného projektu **JAHARP2020 Triplet** organizačne zabezpečovaného organizáciou PROSAFE.
- Projekt je financovaný EÚ a je zameraný na výrobky spadajúce pod legislatívu LVD, RED, GAS a TPED. Tvoria ho 3 spoločné aktivity dohľadu nad trhom - JAHARP2020-1, JAHARP2020-2, JAHARP2020-3.
- Projekt oficiálne odštartoval v júli 2021.
- Predpokladané ukončenie projektu vrátane zverejnenia výsledkov a záverečnej technickej správy z tohto projektu je plánované v apríli 2023.

1. JAHARP2020-1

- v časti týkajúcej sa kontroly **plynových varných dosiek a varičov.** Do tejto časti projektu je zapojených 14 štátov. Projekt je zameraný na kontrolu a testovanie 3 skupín plynových spotrebičov:
- plynových varných dosiek na domáce použitie;
- plynových varičov v rekreačných vozidlách (karavany, obytné prívesy, mobilné domy a člny) a prenosných plynových varičov používaných v rekreačných domoch alebo pri kempovaní;
- SOI odobrala na trhu 1 vzorku plynovej varnej dosky na domáce použitie a 1 vzorku prenosného plynového variča. Celkový plánovaný počet vzoriek je 28;
- Skúšky v súčasnosti prebiehajú v akreditovanom skúšobnom laboratóriu v Belgicku.

2. JAHARP2020-3

- v časti týkajúcej sa kontroly **plynových ohrievačov priestoru**. Do tejto časti projektu je zapojených 15 štátov. Projekt je zameraný na kontrolu a testovanie 3 skupín plynových spotrebičov:

- mobilné a prenosné plynové ohrievače vzduchu s nútenou konvekciou a priamym ohrevom pre nie domáce použitie;
- domáce plynové ohrievače priestoru bez odvodu spalín (vrátane difúzne katalytické spaľovacie ohrievače),
- terasové plynové ohrievače v tvare slnečníka;

- SOI odobrala 1 vzorku domáceho plynového ohrievača priestoru bez odvodu spalín a 1 vzorku terasového plynového ohrievača v tvare slnečníka. Plánovaný počet vzoriek je 30;
- Skúšky v súčasnosti prebiehajú v akreditovanom skúšobnom laboratóriu v Belgicku.

Systém Safety Gate Rapex – priebežné vyhodnotenie roka 2022

V roku 2022 zaslala SOI do systému Safety Gate Rapex **180 reakcií**, na výrobky oznámené do systému Safety Gate Rapex inými členskými štátmi a zistenými na trhu SR.

hračky	11	6,11%
elektro-výrobky	8	4,44%
výrobky st. pre deti	3	1,67%
strojové zariadenia	2	1,11%
autoprísluštenstvo	2	1,11%
chemické výrobky	1	0,56%
športové vybavenie	1	0,56%
OOP	1	0,56%
kuchynské potreby	1	0,56%
svietiace reťazce	1	0,56%
textilné výrobky	1	0,56%
iné	3	1,67%
motorové vozidlá	145	80,56%
spolu	**180**	**100%**

Sortimentné skupiny výrobkov na ktoré SOI zaslala do systému RAPEX reakcie

V roku 2022 oznámila SOI do systému Safety Gate Rapex **36 nebezpečných výrobkov**

bižutéria	24	66,67%
hračky	5	13,89%
svietiace reťazce	2	5,56%
OOP (respirátory)	2	5,56%
bicykle	2	5,56%
obuv	1	2,78%
spolu	**36**	**100%**

Sortimentné skupiny výrobkov oznámených SOI do systému RAPEX

chemické riziko	25	69,44%
riziko poranení	3	8,33%
riziko zadusenia	3	8,33%
zdravotné riziko	2	5,56%
riziko úrazu el. prúdom	2	5,56%
riziko zaškrtenia	1	2,78%
spolu	**36**	**100%**

Aké riziká predstavujú výrobky oznámené SOI do systému RAPEX

čl. 12 GPSD (vážne riziko)	32	88,89%
INFO	4	11,11%
spolu	**36**	**100%**

Ako boli výrobky oznámené SOI zverejnené v systéme RAPEX

Ďakujem za pozornosť ☺

JUDr. Tímea Mogyorosiová
Odbor ochrany spotrebiteľa a trhového dohľadu
email: timea.mogyorosiova@soi.sk